

Jak se dívat na použité oděvy a textil?

V jaké chvíli se jedná o odpad?

I Petr Grusman, Václav Kuncl, INISOFT s. r. o.

Vydeme-li z definice zákona o odpadech č. 185/2001 Sb. (§ 3), pak odpadem je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl či povinnost se jí zbavit. Ke zbavování dochází vždy, kdy se věc předá oprávněné osobě ve smyslu tohoto zákona. Důležitou okolností také je, zda se daná věc již nepoužívá k původnímu účelu, nebo zda její původní účelové určení zaniklo.

podnikatel zbavuje, bude odpadem. Mnohdy bývá znečištěný a nelze ho použít k původnímu účelu. V některých případech, např. při výrobní činnosti, je ale možné hovořit o tzv. vedlejším produktu, a to za splnění zákonných podmínek. Vedlejší produkty pak nepatří do režimu odpadů. Nesmí se ani jako odpad evidovat.

V komunální sféře je ale situace složitější. Zde by textil a použité oděvy mohly dostat nálepkou použitého výrobku, který sice někdo nechce např. z módních důvodů, ale někomu jinému by taková věc ještě službu udělala. Možná, že by zde mohla platit stejná pravidla jako na výrobky (elektrozařízení, pneumatiky, ...), které jsou v odpadovém hospodářství řešeny v rámci tzv. zpětného odběru.

Domníváme se, že na použité oděvy a textil neexistuje v ČR legislativně jednotný postup a že firmy, které s tímto materiálem či odpadem pracují, s ním nakládají tak, jak jim kdo dovolí. Rádi bychom tímto článkem otevřeli diskusi, jak s touto komoditou z pohledu odpadového zákona zacházet, aby výsledkem byly např. jednotné a srozumitelné výklady nebo v budoucnu přesněji nastavená legislativa.

činnosti nebo z komunální sféry, tzn. od občanů.

Z pohledu průmyslu je jasné, že nepotřebný a použitý textil, kterého se

Jak nahlížet na textil a použité oděvy?

Nejprve by asi bylo vhodné rozdělit textil podle toho, odkud pochází. Zda z průmyslové či podnikatelské

Dalším neméně důležitým pohledem je samotné předcházení vzniku odpadů. Právě v komunální sféře a v případě textilu je předcházení vzniku odpadů docela dobře možné. Snadno lze zajistit přednostní využití a nejlépe ke stejnému účelu, ke kterému byl příslušný textil vyroben. Myslíme si, že je nutné na textil pohlížet jako na věc, která sice někomu již přestala vyhovovat, ale stále ještě neztratil svou funkčnost a kvalitu a může posloužit jiné osobě. Jedná se o různé obdoby charity, sociální šatníky, podporu v oblastech zasažených katastrofou nebo do zemí třetího světa.

Legislativa není nastavena jasně

Sběr textilu a použitých oděvů

Dnes se oděvy a textil od občanů sbírají pomocí kontejnerových služeb (stejně jako drobná elektrozařízení), přes charitativní organizace, diecéze, farnosti, ve sběrných dvorech a na místech k tomu určených (stanovených v obecně závazné vyhlášce). Neméně často ale textil končí i v černých popelnicích. Možná je to nedostatečnou osvětou.

Problém při sběru textilu od občanů vidíme v tom, že zde existují dva režimy, a to v rámci sběru komunál-

ního odpadu obce a mimo něj, tj. nikoliv jako odpady, ale jako použitý materiál. Některé svozové firmy, které vlastní kontejnery na sběr a svoz textilu, mají od obcí pronajatý pozemek, na kterém se kontejner nachází, některé obce tento pozemek poskytují zdarma, ale nádobu na sběr textilu nemají zahrnutou do svého systému sběru komunálního odpadu. Pokud mají svozové firmy souhlas od příslušného krajského úřadu na provoz zařízení, pak textil sbírají v režimu odpadů a pouze v některých případech zpětně obcím nahlašují svezené množství, aby si

nádob, které jsou označeny textem, že do nich patří pouze čisté použité oblečení, obuv a bytový textil? Jsou tyto nádoby určeny pro odpady? A v jakém okamžiku se tento textil stane odpadem? Někteří tvrdí, že ihned poté, co ho občan do těchto nádob odloží, a že je to tak správně, protože je to pak sledované prostřednictvím evidence odpadů. Pak by ale platilo, že všechny firmy, které vlastní takto označené nádoby na textil a provádějí jejich svoz, musely být oprávněnou osobou podle zákona o odpadech. A tak tomu dle naší zjištěných informací není.

ho obce zapsaly do evidence jako svou produkci odpadů. Někdy s tím dokonce obec nechce mít nic společného a pouze pronajme prostor pro svozovou nádobu. Některé svozové firmy nemají žádný souhlas a textil sbírají jako použitý materiál.

A jak to vidí občan?

Z pohledu občana jsou tyto dva režimy také matoucí. Pokud nese textil na sběrný dvůr, pravděpodobně se ho chce zbavit a jedná se o odpad. Je tomu tak ale i v případě, kdy dává použité oděvy do sběrných

Otázka a myšlenka na závěr

Neměly by se použité oděvy a textil stát odpadem až po jejich přetřídění a rozhodnutí o tom, co je vyhovující a možné opětovně použít a co nikoliv? Nebyl by takový přístup správným příkladem předcházení vzniku odpadů? Podle našeho názoru je nutné oba režimy zvážit, vyhodnotit klady a zápory a zvolit pouze jeden systém. Současný stav je nevyhovující a může některé firmy zvýhodňovat před jinými.

